

Het verhaal van Flevoland

De 9 thema's uit de gebiedsprocessen

Het verhaal van Flevoland

De 9 thema's uit de gebiedsprocessen

Colofon

Dit onderzoek is uitgevoerd in opdracht van de provincie Flevoland

Uitgevoerd door Land-id i.s.m. Bureau Buhrs

Arnhem, mei 2018

Versie: Definitief concept

“Mensen uit het hele land zijn hier naar-
toe gekomen. We zijn een melting pot.
Allen hebben we ons eigen verhaal en
onze eigen cultuur meegenomen.

- Noordoostpolder, 6 maart 2018

INHOUDSOPGAVE

I	Inleiding	3
II	Flevoland in beeld	7
	Bijzondere plaatsen	7
	Fysieke eigenheid	9
	Mentale eigenheid	11
	Beeld van de toekomst	13
III	De verhalen van Flevoland in 9 gouden regels	17
	1. Vergoot de trots en verbondenheid	18
	2. Ruimte voor het nieuwe pionieren	20
	3. Gebruik de kracht van de diversiteit	22
	4. Geef stille belangen een stem	26
	5. Flevoland als bestemming	28
	6. Vernieuwend landschap van de tekentafel	30
	7. Oog voor bestaande kwaliteiten	32
	8. Koesteren van nieuwe iconen	34
	9. Erfgoed zichtbaar en beleefbaar	36
IV	Participatie afstemmen op de wensen van Flevoland	41
V	Tot slot	43
VI	Bijlage	45

Inleiding

Aanleiding

De provincie gaat met haar partners en bewoners aan de slag met het ontwikkelen van het provinciale programma (uitwerking van de omgevingsvisie) 'Het Verhaal van Flevoland'. Dit programma legt onder andere de beleidsmatige kaders, instrumenten, acties en financiële kaders vast. In het programma Verhaal van Flevoland worden bovendien het landschaps- en erfgoedbeleid van de provincie Flevoland geïntegreerd.

Om het programma goed te laten aansluiten bij de beelden die de burgers, partners en experts bij de toekomst van Flevoland hebben, is een gebiedsproces opgestart. In dit gebiedsproces brachten we het huidige en toekomstige Verhaal van Flevoland met bewoners in beeld. Hierbij werkten we toe naar een concreet beeld van wat de Flevolandse eigenheid (fysiek en mentaal) is en hoe we deze eigenheid kunnen meenemen naar de toekomst, zodat Flevoland meer van de mensen wordt.

Het gebiedsproces bestond naast deskstudie uit kwalitatieve dieptesessies en een online spoor. Centraal stonden de vragen: Wat is de Flevolandse eigenheid en hoe nemen we het bijzondere en het kenmerkende van Flevoland mee naar de toekomst? De deskstudie bracht eerdere rapporten en visies in kaart en legde zo de basis voor een verdere verdiepingsslag in het gebiedsproces. In de kwalitatieve dieptesessies kregen de bewoners uit de Flevolandse gemeenten het podium om door middel van verschillende werkvormen hun verhalen over Flevoland te delen. Ze deelden verhalen over hun mooiste plekken van Flevoland, de iconische plekken van de provincie en de typische mentale eigenheid. Ook spraken de inwoners over wat voor de toekomst belangrijk is in het Verhaal van Flevoland en wat de rol van de provincie zou moeten zijn. Ook het online spoor gaf dit podium, hetzij niet tijdens een fysieke ontmoeting maar via het delen van een verhaal op de internetpagina www.flevoverhaal.nl.

Gebiedsproces

Het gebiedsproces van het Verhaal van Flevoland is gestart met individuele gesprekken met de betrokken gemeenten. Samen met de gemeente is gekeken op welke wijze het proces het beste kan worden vormgegeven. Ook zijn er enkele gezamenlijke gemeentelijke sessies georganiseerd, om een gedeeld beeld te vormen over het proces en de beoogde uitkomsten. In samenspraak met de betreffende gemeente zijn per gemeente één of twee kwalitatieve dieptesessies georganiseerd. Voor deze sessie zijn per gemeente verschillende betrokken bewoners uit de gemeente uitgenodigd. Dit is op verschillende manieren aangepakt; bijvoorbeeld bij Urk zijn betrokken bewoners op persoonlijke titel uitgenodigd en in Lelystad is gebruik gemaakt van het burgerpanel. De uitkomsten geven een beeld van hoe de deelnemers van de sessies naar het Verhaal van Flevoland kijken. Het is daarmee geen objectieve en representatieve weergave van de Flevolander in het algemeen. In totaal hebben er tegen de 150 mensen aan de dieptesessies meegedaan. Daarnaast is ook de inbreng uit het onlineplatform meegenomen (bij het schrijven van dit rapport waren hier circa 35 reacties binnengekomen).

Totstandkoming

Dit document is het resultaat van een kwalitatieve, niet wetenschappelijke analyse van het hierboven geschetste gebiedsproces. De opgehaalde informatie is geclusterd en geanalyseerd. Uit de informatie zijn centrale thema's gedestilleerd, die gedurende het gebiedsproces door de bewoners naar voren zijn gebracht. Dit zijn de veelgenoemde onderwerpen, welke tijdens de verschillende sessies meerdere malen zijn genoemd. De punten die slechts sporadisch zijn benoemd komen niet terug in de centrale thema's. Voorliggende rapportage bevat het overkoepelende beeld over het Verhaal van Flevoland, volgens inbreng van de bewoners.

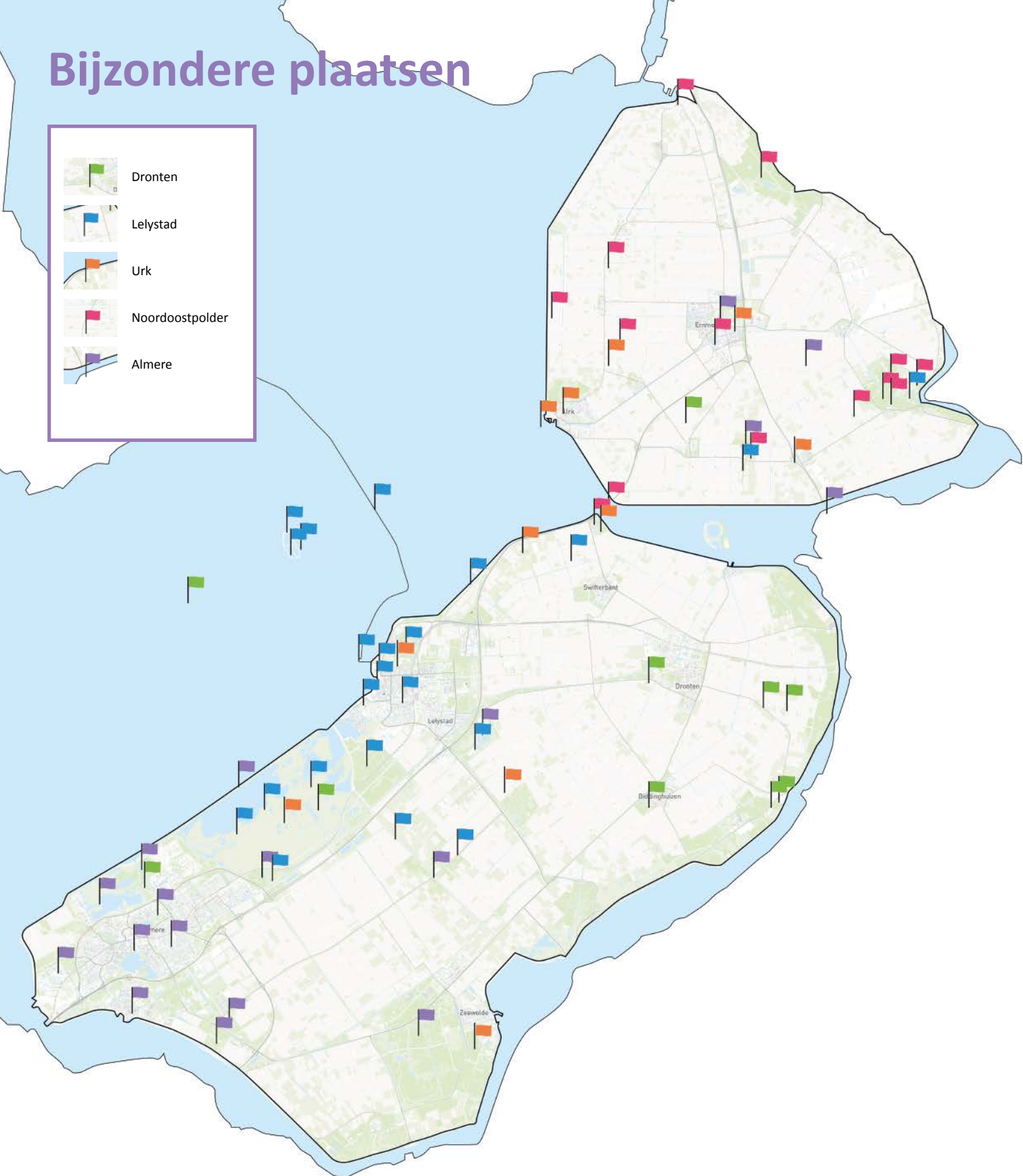
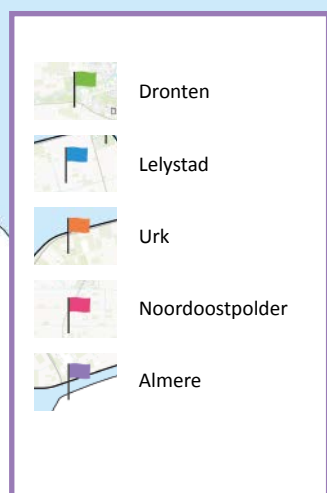
Rapportage

Voorliggende rapportage bevat allereerst een overzicht van de bevindingen uit de verschillende werkvormen. Het eerste hoofdstuk gaat in op de belangrijke plekken, de fysieke en mentale eigenheid die volgens bewoners het Verhaal van Flevoland maken en een doorkijk naar de toekomst van Het Verhaal van Flevoland. Vervolgens worden in het tweede deel de negen thema's (of gouden regels) toegelicht. De rapportage besluit met de betekenis van participatie in dit gebiedsproces en het slothoofdstuk met de belangrijkste conclusies. In de bijlage zijn de sfeerverslagen van de dieptesessies opgenomen.

Bijzondere plaatsen

Flevoland in beeld

Bijzondere plaatsen

Tijdens de dieptesessies hebben alle deelnemers de vraag gekregen: welke plek is voor u bijzonder? Deze kaart is hier een abstractie van. Per gemeente zijn de aangegeven plekken te zien. Wat hierbij opvalt is dat de bewoners vooral gericht zijn op hun eigen gemeente. De meeste vlaggetjes die in de Noordoostpolder zijn geplaatst, zijn afkomstig van de bewoners van de Noordoostpolder. Dit geldt ook voor Dronten, Lelystad en Almere. Urk is zelf een kleine gemeente qua oppervlakte, relatief gezien zijn meer vlaggetjes buiten de gemeentegrenzen geplaatst. De verhalen bij de geplaatste vlaggen zijn zeer divers. Variërend van “een mooie plek”, “hier ben ik getrouwd”, “hier ben ik geboren”, “hier woon ik” of “wanneer ik fiets, ervaar ik hier het landschap van de polder het best”. Rationele redenen wisselen af met gevoel en emoties.

Almere

Uit de dieptesessie in Almere is blijkt dat de diversiteit aan wijken hoog wordt gewaardeerd. Ook de groene omgeving van de stad is veelvuldig genoemd. De Oostvaardersplassen en de Groene Kathedraal zijn hiervan een voorbeeld. Het Blocq van Kuffeler wordt als iconisch aangeduid.

Dronten

Het beeld uit Dronten is divers. Een parel als de Oostvaardersplassen wordt ger(n)oemd, het Torenbosje, de vette klei welke zo tekenend is voor het boerenlandschap. De Flevopolder is in Dronten te beleven ‘zoals je het moet beleven’: veel ruimte, weidsheid, er is van alles mogelijk.

Lelystad

De hoofdstad van de provincie, welke voor de beleving van de bewoners ook bedachtzaam is. In Almere wordt veel geëxperimenteerd, in Lelystad doet men het rustiger aan en dat vindt men enerzijds prima. Anderzijds wordt aangegeven dat de stad zou meer smoel aan het water kan krijgen. De open gebieden en het groen rondom de stad zijn échte kwaliteiten.

Noordoostpolder

Misschien wel het meest bijzondere polderlandschap van de provincie. Een hoge organisatiegraad, de bewoners zijn écht trots op het landschap. Sommigen geboren en getogen op de plek waar ze nog steeds wonen. Parels als het Waterloopbos en Schokland zijn belangrijk, evenals natuur en landbouw. De structuur die vanaf de tekentafel het landschap heeft gevormd, is bijzonder en terug te zien in lanen, erven, etc.. Qua landbouw is het landschap van de Noordoostpolder toe aan een nieuwe jeugd, o.a. door de schaalvergroting.

Urk

Een bruisend eiland in de polder: cultuur, leven, industrie. De blik qua mooie plekken gaat vaak over de gemeentegrens heen. Natuurpark Lelystad, de Oostvaardersplassen worden gewaardeerd. Maar ook het vliegveld en het contrast hiervan met de omgeving. Het water bij Urk benadrukt de herinnering aan het Urk als eiland.

Fysieke eigenheid

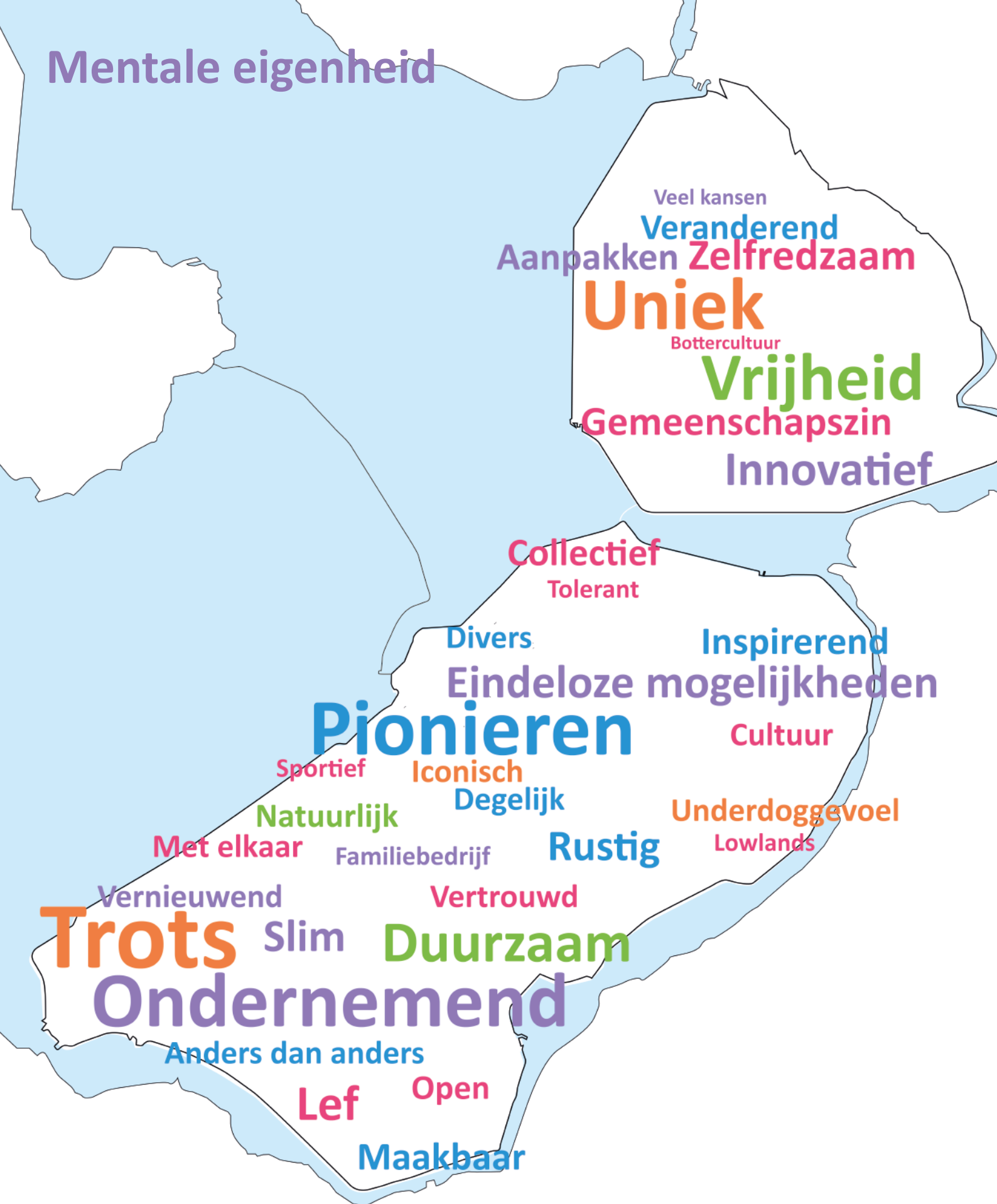
In de dieptesessies in de gemeenten is veel gesproken over de ‘fysieke eigenheid’ van de provincie. Welke eigenschappen van stad en land zijn kenmerkend voor de provincie? Waar zien we deze terug in het landschap? Hierbij zijn geen grote verschillen tussen gemeenten waargenomen, wel tussen stad en land, waarbij Almere en Lelystad de representant zijn van stad, waar meer aandacht is voor wonen, stedenbouw en architectuur. De andere gemeenten leggen de focus meer op het landelijk gebied als het over de eigenheid gaat.

Stedelijk

Flevoland is een nieuwe provincie. Dit zien we terug in de steden, waar vernieuwende en aansprekende architectuur en stedenbouw de ruimte hebben gekregen en krijgen. In Almere hebben de wijken bijna allen een ander karakter. Lelystad en Almere worden beiden omringd door water, natuur en landbouw: bewoners waarderen dit enorm en gebruiken het landschap voor recreatie en sport. Deze uitloop/vaarmogelijkheden bevinden zich op de dijk, in de Oostvaardersplassen en het Markermeer/IJsselmeer. Allen representant van de ontstaansgeschiedenis van de provincie.

Landelijk

De lange rechte lijnen en lanen, de strakke verkaveling, de dijken en de sloten/vaarten/wegen geven Flevoland haar rationele, open en ruimtelijke karakter. Landbouwgronden afgewisseld met natuur, zo ver als het oog rijkt. Allen structuren die het gebruik van het land mogelijk maken. Openheid en weidsheid die door Flevolandse wordt gewaardeerd en die tegelijkertijd door anderen als saai wordt bestempeld. De fysieke eigenheid wordt voor een groot deel bepaald door de ontstaansgeschiedenis en het ingenieursontwerp: dijken, gemalen, sloten en vaarten. De inrichting is rationeel en rechtlijnig. Het gebruik en de inrichting is immers bepaald door planners.

Mentale eigenheid

Wat is de mentale eigenheid van Flevoland? Welk gevoel roept Flevoland op? Bewoners hebben hier uitgebreid met elkaar over gesproken.

Tijdens de dieptesessies is de deelnemers gevraagd naar wat men écht Flevolands vindt, qua mentaliteit. Zelfredzame en ondernemende mensen wonen in Flevoland. Volgens de bewoners zelf een duidelijk gevolg van de pioniers van weleer, het zit in de genen. De provincie is een meltingpot, alle bewoners hebben wortels elders in Nederland of de wereld. Dit schept een band, en zeker in het begin een onderlinge afhankelijkheid. Per gemeente een korte impressie van de kern die daar door de bewoners onder woorden is gebracht.

Almere

De stad is de plek voor het gezin: ruimte, groen, kindvriendelijk. Heeft een omgeving waar natuur, vrij- en blijheid veel ruimte krijgen. Almere vernieuwt zichzelf constant, op verschillende manieren, wat soms een 'verloren gevoel' en een zoektocht naar identiteit oplevert. Almere is de underdog die zichzelf absoluut bewijst.

Dronten

Dronten is ondernemend, zeker als het om landbouw gaat. Innovatie gaat ver en snel, risico wordt daarin niet geschuwd (althans minder dan in de rest van Nederland). Mensen staan open voor elkaar en koesteren weinig vooroordelen doordat iedereen relatief 'nieuw' is. Tegelijkertijd met alle nieuwe dingen roept Dronten een vertrouwd gevoel op bij de bewoners.

Lelystad

Flevoland en Lelystad is typisch Hollands: veel vernieuwing en mogelijkheden voor sport en recreatie, maar ook rust, natuur en ruimte. Daarbij vinden Lelystedelingen de provincie het toonbeeld van duurzaamheid: biologische boeren en schone energie. Risico's worden niet gemeden, innovatieve projecten zijn welkom. Lelystad mag zich meer als hoofdstad profileren, het centrum kan bruisen.

Noordoostpolder

De realisatie van de Noordoostpolder heeft wat gekost, maar gaat dan ook nooit stuk. Degelijkheid is een deugd, vernieuwen en innoveren als zijnde het nieuwe pionieren is een must. Vanuit het verleden zet men er samen de schouders onder: samen sta je sterk en bereik je het meest. Deze pioniersmentaliteit overheerst nog steeds en is terug te zien in bijvoorbeeld het 10-dorpen overleg.

Urk

Flevoland is in het gevoel nog steeds vooral een boerenland waarover goed is nagedacht. Er wordt ondernomen, met meer risico's dan 'buiten' de polder. De provincie mag volgens de bewoners van Urk meer als eenheid naar buiten: de 6 gemeenten schouder aan schouder met een éénduidige boodschap. Urk is degelijk en trots, een betrokken gemeenschap.

Beeld van de toekomst

Tijdens de dieptesessies is alle deelnemers gevraagd om een foto te kiezen uit een grote stapel. Foto's met daarop abstracte futuristische beelden, maar ook concrete beelden zoals grootschalige energieopwekking, bijzondere woonvormen, vele mensen, jongeren, ouderen, landgebruik, etc. Een foto welke de toekomst van de provincie volgens hen het beste duidt. Ook is er tijdens de andere werkvormen veel over de toekomst gesproken. Hier een korte samenvatting

Almere

In Almere wordt het belangrijk gevonden dat er ook in de toekomst groen gewoond kan worden, letterlijk en figuurlijk. Letterlijk waar het gaat om groenvoorziening in de stad, figuurlijk waar het gaat om groene vormen van energie zoals wind en zonne-energie. Ruim en groen kunnen wonen moet ook in de toekomst een kracht van Almere blijven. Flevoland en specifiek Almere moet wat de bewoners betreft niet volgebouwd worden door op ieder stukje groen woningbouw te plannen.

Een ander aspect dat voor veel Almeerders onderbelicht is, is de bekendheid van Flevoland als provincie met al haar diversiteit en kracht: o.a. de tulpenvelden kunnen een rol spelen in toerisme. Flevoland heeft veel te bieden en dat hoeft alleen maar goed uitgevent te worden.

Dronten

Dronten is divers. Een groot pretpark, een van de grotere festivalterreinen van Europa, naast grootschalige landbouw, bollenteelt, natuur en recreatie. Evenwicht hiertussen is voor de toekomst voor de Drontenaar van belang. Voedselproductie is en blijft belangrijk, de recreatie aan bijvoorbeeld het Veluwemeer mag van de Drontenaren meer uitgevent worden, evenals de (vogel)natuur in de bossen en bij het randmeer. Natuur is een kracht van de hele provincie.

Lelystad

Rust en ruimte kenmerken Flevoland en moeten dit in de toekomst ook blijven doen. Weidsheid en ruimte moet behouden blijven. Er is veel natuur. Flevoland is een mooi samenspel van landbouw cultuur, natuur en stad. Deze elementen samen moeten volgens de Lelystedelingen versterkt worden. De nieuwste wijken worden heel dicht bebouwd, daar mag best meer groen in.

Flevoland als energie neutrale provincie. Schone energie is erg belangrijk voor de toekomst. Flevoland kan hierin een grote rol spelen, ondanks dat het niet altijd even mooi is. Schone vormen van energie resulteren ook in zuivere lucht en natuur, welke ook erg belangrijk worden gevonden voor de toekomst. Ecologische zones beter met elkaar verbinden.

Noordoostpolder

In de Noordoostpolder is de landbouwsector belangrijk, ook voor de toekomst. Gewassen telen, lettelijk onder zonnepanelen, ruimte geven voor duurzame landbouwinnovaties en dat in balans met het landschap. Deze balans geldt ook voor de schaalvergroting die nu plaatsvindt. Nieuwe ontwikkelingen mogen, maar dan wel binnen bepaalde ontwerpprincipes. Want het landschap is de grootste kracht van de gemeente. Over 50 tot 100 jaar moeten de lijnen in het landschap, de weidsheid en de horizon nog steeds zo beleefbaar zijn als de dag van vandaag. Dit is een belangrijk onderdeel van het verhaal van Flevoland en ingrediënt van gevoelde trots. En dan vooral samen: want de samenleving in de Noordoostpolder is sterk.

Urk

Urk heeft een bijzonder verhaal als ex-eiland in een polder. Een groot deel van dit verhaal vertelt zichzelf, echter moet er volgens de Urkers ingezet worden scherpere profilering van dit verhaal binnen het verhaal van Flevoland. Urk moet en gaat vooruit en zal geen openluchtmuseum worden, maar mag en zal haar eigen verhaal niet vergeten. Urk is immers als eiland 'erfgoed binnen het polderverhaal', aldus de bewoners.

De verhalen van Flevoland in 9 thema's

Negen thema's

De inbreng uit het gebiedsproces is geanalyseerd en hieruit zijn negen thema's gedestilleerd die de deelnemers van het proces belangrijk vinden voor het Verhaal van Flevoland. De thema's zijn in het schema hiernaast verbeeld. De negen thema's zijn:

1. **Trots/verbondenheid onder Flevolandse**
2. **Ruimte voor het nieuwe pionieren**
3. **Diversiteit en kracht van de lokale gemeenschappen**
4. **Aandacht voor stille belangen**
5. **Flevoland als bestemming**
6. **Vernieuwend landschap van de tekentafel**
7. **Oog voor bestaande kwaliteiten**
8. **Koesteren van nieuwe iconen**
9. **Beleefbaar en zichtbaar erfgoed**

Deze thema's zijn op de volgende pagina's verder toegelicht en uitgewerkt. Per thema wordt een algemene kenschets gegeven en op welke wijze het thema bijdraagt aan de eigenheid van Flevoland en het Verhaal van Flevoland. Daarna wordt ingegaan op welke rol de bewoners voor zichzelf zien om richting te geven aan dit thema en wat zij van de overheid verwachten. Elke thema wordt geïllustreerd met quotes en beelden van het gebiedsproces.

#1 Trots en verbondenheid onder Flevolandse

Flevolandse zijn trots op hun gemeente en provincie. Er is zoveel te doen en te ontdekken, de ontstaansgeschiedenis is uniek. Mensen, veelal buitenstaanders, met een minder positief beeld van de provincie, kennen de provincie waarschijnlijk gewoon niet goed genoeg. Veel van hun vooroordelen zijn onterecht en dit willen we doorbreken. Niet alleen de trots, maar ook de verbondenheid onder Flevolandse is groot. Ontstaan door het gemeenschappelijke verleden, maar ook anno 2018 hebben de hedendaagse Flevolandse oog voor elkaar.

De eigenheid van Flevoland volgens Flevolandse

Bewoners van Flevoland vinden het belangrijk dat er meer aandacht komt voor onderstaande punten om de trots en verbondenheid onder Flevolandse te vergroten:

- Het imago van Flevoland. Kenmerkend daarbij is dat er een veelal negatieve mening bij overige Nederlanders bestaat. Tegelijkertijd wordt een veelal positieve mening en verwondering door internationale bezoekers ervaren.
- Het gemeenschappelijk verleden van Flevolandse. Dit is van belang om de onderlinge verbondenheid van Flevolandse te vergroten.
- De gemeenschappelijke mentaliteit van Flevolandse. Hierbij wordt aandacht gevraagd voor de 'wij-cultuur' in de gemeenschapszin.
- Het delen van verhalen binnen de provincie. Met als doel om inwoners uit verschillende gemeenten meer op de hoogte te laten zijn van elkaar.

De rol van inwoners van Flevoland volgens Flevolandse

Flevolandse zien voor zichzelf de volgende rollen om trots en verbondenheid te versterken:

- Bewoners hebben een belangrijke rol in de uitvoering. Zij investeren, ondernemen en geven betekenis aan het Verhaal van Flevoland. Doorzetten van de actieve opstelling van bewoners.
- De volgende generatie is aan zet. Jongeren moeten meer betrokken worden bij onderwerpen die hun aan gaan.
- Bewoners zorgen uiteindelijk zelf voor saamhorigheid; de overheid kan dat volgens Flevolandse niet opleggen.

De rol van de provincie volgens Flevolandse

Flevolandse zien voor de provincie Flevoland de volgende rollen om trots en verbondenheid te versterken:

Inwoners vertelden dat zij graag zien dat er binnen Flevoland gewerkt wordt aan gebiedsbranding van Flevoland om bewoners en niet-Flevolandse te inspireren met de eigenheid van Flevoland. Inzet van communicatie- en informatie instrumenten in de vorm van campagnes van de provincie en partners van de provincie zijn een mogelijkheid. Gemeenten en provincie kunnen bijdragen door naar buiten toe vaker samen op te trekken onder de naam 'Flevoland'. Inwoners vinden dat de provincie Flevoland daarnaast ondernemers moet stimuleren om mee te doen, omdat zij dit niet uit zichzelf doen.

Inwoners willen dat de gemeenten en provincie Flevoland meer optrekken in Flevolandse projecten om de verbondenheid te vergroten. De provincie kan daarbij vaker aanhaken op zaken die op lokaal niveau spelen.

“Heel weinig mensen waarderen Flevoland - typisch -, maar als je de mooie plekjes kent, verbaas je je over al het mooie: dat is ook typisch Flevoland.”

– Urk, 13 maart 2018

“De provincie is een samenbindend geheel. Je hebt zo een gemene deler.”

- Urk, 13 maart 2018

“We moeten vooruit, maar tegelijkertijd ons eigen verhaal behouden.”

- Urk, 13 maart 2018

“Ik voel me niet verbonden met de Noordoostpolder of Almere. De ruimte en mogelijkheden daartoe hebben we, maar we zijn te fragmentarisch.”

– Lelystad, 27 maart 2018

“In ontwikkelingen moet oog zijn voor de eigenheid, identiteit en verhaal van een plek.”

- Noordoostpolder, 6 maart

“We doppen onze eigen boontjes. De nieuwste provincie is het jongste kleutertje van de klas maar het ontwikkeld zich aardig. Voor zo’n polder is dat zo gek nog niet. Dit geldt ook voor Almere, als exponent van Flevoland.”

– Almere, 12 april 2018

“Vroeger had Flevoland een slecht imago maar langzaamaan begint het besef te komen van de kwaliteiten van de provincie.”

- Lelystad, 27 maart 2018

#2 Ruimte voor het nieuwe pionieren

De bewoners van Flevoland, zeker de eersten, staan bekend als pioniers. In het lege landschap van toen zochten zij uit, organiseerden en realiseerden zij stap voor stap het Flevoland van nu. Door de jaren heen werd Flevoland volwassener, maar nog steeds is Flevoland dé provincie om te pionieren. De Flevolander van nu hecht dan ook veel waarde aan het 'nieuwe pionieren' van deze tijd en de ruimte (letterlijk en figuurlijk) die de overheid hiervoor geeft.

De eigenheid van Flevoland volgens Flevolandse

Bewoners van Flevoland vinden het belangrijk dat:

- Flevolandse kunnen blijven pionieren en ontwikkelen waarbij de ondernemerszin van de Flevolandse tot uiting kan komen.
- Flevolandse ruimte en vrijheid krijgen (letterlijk en figuurlijk) van de overheid om te kunnen pionieren.
- Op grote lijnen de structuur van het landschap wordt gekoesterd, maar binnen die grote lijnen ruimte is voor creativiteit en dynamiek (nieuw pionieren in het landschap).
- Innovatie een hoge prioriteit heeft in Flevoland. Het pionieren van toen is de innovatie van nu.
- De ondernemerszin van de Flevolander.

De rol van inwoners van Flevoland volgens Flevolandse

Flevolandse zien voor zichzelf de volgende rollen om ruimte voor het nieuwe pionieren te versterken:

- De invloed en inbreng van bewoners mag groter worden.
- Bewoners en ondernemers moeten zelf kansen pakken. Van onderop moet er meer energie zijn bij inwoners en ondernemers, om kansen te zien en die verder te willen ontwikkelen.
- Bewoners pakken graag ruimte (letterlijk en figuurlijk) om te ondernemen.

De rol van de provincie volgens Flevolandse

Flevolandse zien voor de provincie Flevoland de volgende rollen om ruimte voor het nieuwe pionieren te versterken:

Inwoners van Flevoland verwachten dat de provincie regels/grenzen/kaders schetst van wat wel en wat niet mag, als het gaat om ontwikkelingen van provinciaal belang. Tegelijkertijd moet de provincie ook flexibel zijn als het gaat om vernieuwende en creatieve initiatieven in het landschap.

Flevolandse zien graag dat de provincie Flevoland bewoners en ondernemers stimuleert en ondersteunt als het gaat om initiatieven. Dit kan de provincie doen door ruimte te bieden aan nieuwe initiatieven en innovaties en pro-actief mee te denken. De provincie moet hierbij meer complementair dan leidend zijn volgens de inwoners van Flevoland: successen komen immers ook van onderaf.

De provincie moet volgens haar inwoners het voortouw nemen bij het nieuwe pionieren met betrekking tot vernieuwende landschappelijke onderwerpen zoals duurzaamheid en energietransitie.

“De polder is schitterend in al haar facetten. Door schaalvergroting verandert het gebied nu. Daarom is het gebied toe aan een tweede jeugd: het nieuwe pionieren.”

–Noordoostpolder, 6 maart 2018

“We moeten verder kijken en kansen (voor landbouw) behouden. De nieuwe tijd vraagt om nieuw pionieren.”

– Noordoostpolder, 6 maart 2018

“Pionieren hebben we via onze ouders in de genen zitten.”

– Noordoostpolder, 6 maart 2018

“Stimuleren, initiatief nemen en het voortouw pakken. De overheid is aan zet om het extra zetje te geven.”

– Lelystad, 27 maart 2018

“We moeten vooruit, ons blijven ontwikkelen.”

– Noordoostpolder, 29 maart 2018

“Wij zijn als boeren polderpioniers. Creatief, innovatief en met z’n allen de schouders eronder.”

– Dronten, 22 februari 2018

“Er moet ruimte zijn voor nieuwe ontwikkelingen.”

– Urk, 3 april 2018

#3 Diversiteit en kracht van lokale gemeenschappen

Elk gemeente kent haar eigen kracht, onderscheidend vermogen en eigenheid. Hetzelfde geldt voor de lokale gemeenschappen van Flevoland. Voor de provincie betekent dit dat er geen sprake kan zijn van 'one-size-fits-all', aldus de Flevolandse. Diversiteit tussen gemeenten moet mogelijk zijn. Inwoners verwachten dat overheden de kennis en kunde van lokale gemeenschappen beter benutten.

De eigenheid van Flevoland volgens Flevolandse

Bewoners van Flevoland zijn goed georganiseerd. Inwoners van Flevoland zijn te herkennen aan:

- Het gevoel van gemeenschapszin ('veel Flevolandse zijn nieuw gekomen, zowel de eerste bewoners, de latere instromers als de immigranten').
- De hoge mate van zelfredzaamheid.

De rol van inwoners van Flevoland volgens Flevolandse

De betrokken inwoners zijn actief en betrokken en vinden het belangrijk dat:

- De bewoners vertellen/brengen in en de overheid luistert goed en heeft daarmee de lokale belangen in beeld.
- Provinciale plannen en beleid per gemeente met de lokale context wordt afgestemd.
- De gemeenten vormen ieder een ander deel van de inhoud van het Verhaal van Flevoland. Ook iedere gemeente gaat op een eigen manier in gesprek met haar inwoners. De provincie is geen olifant in de porseleinkast, maar sluit aan.

Urk

- Het eilandgevoel leeft nog steeds, de familiebanden en het verenigingsleven vormen een belangrijke spil op Urk. Urk koestert haar eigenheid, ondernemende botter- en visserscultuur en wil dit actief behouden en versterken.
- Urk is een dynamische gemeente, die daardoor andere opgaven kent dan de gemeenten van het nieuwe land. Wens: verbeteren ov-verbindingen.
- Profilering voor toeristen: tradities en historie van Urk als voormalig eiland.

Noordoostpolder

- Hoge organisatiegraad, bijvoorbeeld door het 10-dorpen overleg.
- De zelfredzaamheid is van oudsher groot. Wens: verbeteren ov-verbindingen.
- Profilering voor toeristen: ontstaansgeschiedenis Noordoostpolder en Flevoland als 'grootste polder ter wereld', welkom op de zeebodem en Schokland! Tulpenroutes.

Lelystad

- Meer profileren als hoofdstad, meer naar de kust oriënteren om water als onderdeel van de eigenheid van Flevoland meer beleefbaar te maken.
- Profilering voor toeristen: wat wil je doen? Allerlei activiteiten. Aviodrome, de Batavia, Bollenvelden, Shoppen, Cultuur en uitagenda. Ontdek Lelystad via Batavialand.

Almere

- Meer gemeenschapszin tussen de diverse stadsdelen, meer behoefte aan collectiviteit onder de inwoners van Almere. Dit wordt ook uitgesproken voor een meer gedeelde identiteit.
- Profilering voor toeristen: de geschiedenis vanaf 4000vc tot keuze om Almere te bouwen in 1971, vooral op eten/ drinken, architectuur, cultuur en beleavingsnatuur gericht.

Dronten

- Dronten is als ‘kenniscentrum voor de agrosector’ gericht op (innovatieve) landbouw.
- Aandacht voor balans tussen groei en verandering aan de ene zijde en behoud aan de andere kant. Schaalvergroting van de landbouw en de grote festivals die de gemeente aandoen vormen een uitdaging voor het behoud van de Flevolandse kwaliteiten.
- Profilering voor toeristen: Dronterland, een zee van ruimte, zet in op recreatie en uitgaan.

Zeewolde

In overleg met gemeente Zeewolde is besloten geen dieptesessies in Zeewolde te organiseren. Zodoende konden inwoners van Zeewolde enkel via het online platform hun verhaal over Flevoland delen. De provincie zal in de toekomst ook oog moeten houden voor de verhalen uit Zeewolde, om het Verhaal van Flevoland completer te maken.

De rol van de provincie volgens Flevolandse

Flevolandse zien voor de provincie Flevoland de volgende rollen om de diversiteit en kracht van lokale gemeenschappen beter te gebruiken:

Inwoners onderstrepen dat de gemeenten van elkaar verschillen in samenstelling, verhouding stad/land, in periode van ontstaan en bewoners. Deze verschillen moet je vieren. Het geeft de provincie kleur. Er moet daarom met iedere gemeente anders door de provincie worden omgegaan.

Alle gemeenten presenteren zich anders volgens de Flevolandse. ‘De gemene deler’ die alle gemeenten bindt, het Verhaal van Flevoland (inclusief de totstandkoming en de ontstaansgeschiedenis van de provincie), wordt niet in iedere gemeente even sterk benadrukt. Inwoners zien hier een kans voor de provincie om dit met hun expertise aan te vullen. Zo versterkt het gezamenlijke verhaal, met per gemeente een diverse en op maat gemaakte invulling.

De Flevolandse gemeenten zitten vaak tussen de provincie en de bewoners in. Provincie Flevoland staat relatief ver van de bewoners af: zowel gevoelsmatig bij bewoners als qua werkzaamheden. Bewoners hebben daarom niet veel behoefte aan contact met de provincie. Zij adviseren daarom dat de provincie Flevoland af en toe bij gemeenten of grotere bevolkingsinitiatieven aanhaakt om te helpen en mee te denken. De provincie wordt op deze wijze gevoed door gemeenten.

“Ik ben apetrots op de zelfredzaamheid van de bevolking in de Noordoostpolder. Dat kan geen overheid bijhouden en dat is soms frustrerend.”

– Noordoostpolder, 6 maart 2018

“De Flevolander is gastvrij naar nieuwkomers. Je participeert hier makkelijk en je bent snel onder de mensen.”

– Lelystad, 27 maart 2018

“Bewoners moeten meebeslissen en niet alleen maar meepraten.”

– Almere, 12 april

“Jonge mensen en kinderen van allerlei achtergronden komen naar Flevoland. De mengvormen van de samenlevingen en verbindingen zijn mooi. In de toekomst moet de samenkomst van jong en oud en de diversiteit van herkomst gestimuleerd worden.”

– Lelystad, 27 maart 2018

“Het verenigingsleven is hier zo sterk, dat is typisch Flevoland.”

– Noordoostpolder, 6 maart 2018

“In Flevoland doen we dingen met elkaar. We ontwikkelen het samen. Dat moet blijven.”

– Noordoostpolder, 29 maart 2018

“Er kruipt steeds meer individualiteit in de samenleving van Flevoland. We zouden de saamenhorigheid moeten behouden.”

– Almere, 12 april 2018

#4 Aandacht voor stille belangen

Zonder uitzondering is bij iedere bewonersbijeenkomst gesproken over de brede en weidse horizon in de provincie, de rust die er heerst, de schone lucht die men in Flevoland inademt. Vanzelfsprekendheden voor oude bewoners, belangrijke verhuismotieven van nieuwe Flevolandse. Deze kwaliteiten van Flevoland horen bij het Verhaal van Flevoland en mogen we niet verspelen.

De eigenheid van Flevoland volgens Flevolandse

Binnen het Verhaal van Flevoland moet volgens de bewoners voldoende oog zijn voor kwetsbare Flevolandse kwaliteiten, die makkelijk worden vergeten in beleid vanwege de 'zachte' eigenschappen van de kwaliteiten, maar die desalniettemin een grote bijdrage leveren aan de waardering van het Flevolandse landschap:

- Ruimte
- Rust
- Brede open horizon
- Schone lucht
- Weidsheid

De rol van inwoners van Flevoland volgens Flevolandse

Flevolandse zien voor zichzelf de volgende rollen om de aandacht voor de stille belangen te versterken:

- Bewoners willen niet alleen meepraten, maar ook meebeslissen.
- Er moet samenspel zijn tussen overheid, bewoners en ondernemers. Ook bewoners en ondernemers moeten zich hard maken voor de stille belangen.

De rol van de provincie volgens Flevolandse

Flevolandse zien voor de provincie Flevoland de volgende rollen om de aandacht voor de stille belangen te versterken:

Bewoners zien graag een provincie die kaders stelt en controleert als het gaat om het opkomen voor stille belangen in het landschap. De regie moet bij de provincie liggen, niet alles kan aan de inwoners of gemeenten overgelaten worden als het gaat om beschermen van deze kwaliteiten. Deze waarden moet de provincie hoog in het vaandel hebben en in beleid verankeren. Verder kan de provincie initiatieven voor schone lucht stimuleren en plekken aanwijzen waar de horizon en ruimtebeleving niet aangetast mogen worden.

“De ruimte en het groen. Het komt warm over. Het geeft emotie en een basis waaruit je verder allerlei leuke dingen in de provincie kan doen. Dat moet je in ere houden.”

– Almere, 12 april 2018

“De rust en de ruimte. Dat is het Flevoland-gevoel.”

– Lelystad, 27 maart 2018

“Flevoland is ruimte. Het heeft weidsheid en openheid.”

– Lelystad, 27 maart 2018

**“Wat hetzelfde moet blijven?
De zuiverheid van de lucht.”**

– Almere, 12 april 2018

“De overheid moet de belangen zonder stem bewaken.”

– Lelystad, 27 maart 2018

“Je ziet het weer hier van verre aankomen. De lage horizon geeft een vrij gevoel.”

– Lelystad, 27 maart 2018

#5 Flevoland als bestemming

Voor mensen van 'buiten de provincie', maar wel woonachtig in Nederland, is Flevoland vaak een snelweg- of trein-panoramalandschap dat aan de ogen voorbij schiet, wanneer men onderweg is A naar B. Dit strookt niet met de trots, mooie plekken en ervaringen van de bewoners van de provincie. Flevoland is volgens hen geen doorreis-regio, maar een bestemming. Andere gouden regels gaan over het zichtbaar maken van erfgoed en Land-art, het uitventen van de landschapsstructuur en ontstaansgeschiedenis. Zichtbaarheid van deze aspecten leidt op den duur naar 'waarom en hoe' vragen, en de antwoorden op de vragen leiden uiteindelijk naar een bezoek aan Flevoland en verwondering over hoe alles tot stand is gekomen. Het Flevolandse landschap is een bestemming.

De eigenheid van Flevoland volgens Flevolandse

Bewoners van Flevoland vinden het belangrijk dat:

- De provincie meer uiting geeft aan het belang van het landschap en het onderliggende verhaal.
- Flevoland het waard is om te bezoeken en ook deze erkenning krijgt. Er zouden meer mensen op bezoek moeten komen. Er is veel te zien en te doen.
- Iedereen op een plek kan komen door goede bereikbaarheid.

De rol van inwoners van Flevoland volgens Flevolandse

Flevolandse zien voor zichzelf de volgende rollen om 'Flevoland als bestemming' te versterken:

- Ondernemers en bewoners moeten kansen pakken en niet wachten op de overheid.
- Ondernemers en bewoners moeten samen optrekken om bezoekers en toeristen vast te houden.

De rol van de provincie volgens Flevolandse

Flevolandse zien voor de provincie Flevoland de volgende rollen om 'Flevoland als bestemming' te versterken:

Inwoners vinden dat de provincie lokale en gemeentelijke initiatieven kan ondersteunen en ontsluiten, en anderen kan inspireren om 'verhaal van Flevoland-initiatieven' te gaan vormen. Daarbij kan de provincie ook voorwaarden scheppen voor ondernemers.

Flevolandse verwachten dat de provincie investeert in het thema 'bereikbaarheid': welke schakels missen of hebben versterking nodig? De provincie is er volgens de inwoners om betere ontsluiting te regelen in Flevoland.

De provincie dient volgens inwoners van Flevoland verschillende delen van Flevoland 'mentaal dicht bij elkaar te brengen' doordat Flevolandse beter op de hoogte zijn van wat er binnen hun provincie plaatsvindt.

“Je kunt niet stil blijven staan. Dit zie je bij boeren die veranderen en aan schaalvergroting doen. Maar het moet geen kermis worden.”

– Dronten, 22 maart 2018

“Goede verbindingen tussen de gemeenten onderling en andere provincies zijn ontzettend belangrijk, voornamelijk het openbaar vervoer. Zie de brug tussen Denemarken en Zweden.”

– Almere, 12 maart 2018

“Je stapt de deur uit en je bent meteen buiten de stad.”

– Lelystad, 27 maart 2018

“Het gaat niet zozeer om fysieke verbinding, maar om de netwerksamenleving. De provincie heeft een rol in dit netwerk op het gebied van kennis.”

– Lelystad, 27 maart 2018

“Voor de toekomst van Urk is een goede verbinding met Lelystad onmisbaar.”

– Urk, 13 maart 2018

“Verbinding van mensen en kennis is belangrijk om Flevoland verder te brengen. Er kan meer gestimuleerd worden op het gebied van kenniseconomie en innovatie.”

– Lelystad, 27 maart 2018

“Er moet meer worden samengewerkt in de provincie, met een flinke rol voor bewoners en ondernemers. Daar zit veel kennis.”

– Noordoostpolder, 29 maart 2018

#6 Vernieuwend landschap van de tekentafel

Flevoland is als geen ander landschap door de mens bepaald en gemaakt. Over werkelijk alles is nagedacht. Het landschap van de ratio, van de tekentafel. Flevoland wordt hierop wereldwijd herkend. 'Dat wij dit met z'n allen hebben gemaakt': dit laat trots zien op de ontstaansgeschiedenis, welke herkenbaar moet blijven in het landschap en de ontwerpkeuzes die in de toekomst worden gemaakt.

De eigenheid van Flevoland volgens Flevolanders

Bewoners van Flevoland vinden het belangrijk dat:

- Het landschap van de tekentafel herkenbaar blijft. Het is volgens vele bewoners een van de belangrijkste onderscheidende en unieke factoren van de provincie.
- Het landschap nog beter wordt uitgevent om nog meer mensen de provincie te laten bezoeken.

De rol van inwoners van Flevoland volgens Flevolanders

Flevolanders zien voor zichzelf de volgende rol om 'het landschap van de tekentafel' te versterken:

- Inwoners kunnen aangeven wat voor hen belangrijk en het behouden waard is.

De rol van de provincie volgens Flevolanders

Flevolanders zien voor de provincie Flevoland de volgende rollen om 'het landschap van de tekentafel' te versterken:

Flevolanders vinden dat de provincie grote lijnen moet uitzetten, faciliteren en samenhang creëren tussen gemeenten om het landschap van de tekentafel te behouden. Daarbij kunnen bewoners meedenken om een gezamenlijke visie te formuleren.

De provincie Flevoland moet op dit onderwerp de regie hebben. Je kunt bewoners niet zomaar hun gang laten gaan, aldus de inwoners van Flevoland.

“Het polderlandschap is een spel van lange lijnen, ruimte, diepte en weidsheid. Ik hoop dat we hiervan over 50 jaar nog steeds kunnen genieten.”

– Noordoostpolder, 29 maart 2018

“We moeten een enkele rechte lijn ‘rond’ maken om met contrast het landschap beleefbaar te maken.”

– Urk, 13 maart 2018

De polder en de lijnen horen bij Flevoland. Dit is zo kenmerkend, dit moet je behouden.”

– Lelystad, 27 maart 2018

“Hopelijk zijn er over 50/100 jaar nog steeds dit soort plekken, met het lijnenspel, weidsheid, diepte, ver weg kunnen kijken, leeg en met ruimte.”

– Noordoostpolder, 29 maart 2018

“Je kunt alles willen plannen, maar soms lukt het niet en ontstaat er alsnog vanzelf iets moois, zoals de Oostvaardersplassen”

– Noordoostpolder, 6 maart 2018

“Alles is op tekentafel ontstaan en sluit op elkaar aan. Alles is beheerst: hier hebben we nog nooit natte voeten gehad en in Limburg wel.”

– Dronten, 22 februari 2018

“De hele verzuiling zit verwerkt in de dorpen in de Noordoostpolder. Dit maakt de dorpen uniek. Tegelijkertijd is dit ook een uitdaging om te behouden zonder stil te staan.”

– Noordoostpolder, 6 maart 2018

#7 Oog voor bestaande kwaliteiten

Aandacht voor 'het bestaande' in een provincie die jong is en vooral kijkt naar innovatie en de toekomst, vraagt om beleid waarin ook het bestaande een stevige plek krijgt. Vernieuwing en herstructurering staat soms op gespannen voet met bestaande belangen, omdat de aandacht in Flevoland vaak gaat naar het toevoegen van nieuwe elementen gaat.

De eigenheid van Flevoland volgens Flevolandse

Bewoners van Flevoland vinden het belangrijk dat:

- Naast aandacht voor innovatie en vernieuwing, er aandacht moet zijn voor het bestaande landschap en de bestaande bebouwing en structuren.

De rol van inwoners van Flevoland volgens Flevolandse

Flevolandse zien voor zichzelf de volgende rollen om meer oog te hebben voor het bestaande:

- Inwoners kunnen aangeven wat voor hen belangrijk is en of het behouden moet worden.
- Inwoners kunnen hun eigen leefomgeving verzorgen, nadat de provincie de juiste voorwaarden heeft geschapen.

De rol van de provincie volgens Flevolandse

Flevolandse zien voor de provincie Flevoland de volgende rollen om meer oog te hebben voor het bestaande:

Flevolandse zijn van mening dat de provincie moet sturen en een richting moet aangegeven om eenduidige ontwikkelingen te garanderen. Verder kan de provincie (met gemeenten) voorwaarden scheppen zodat inwoners hun eigen leefomgeving kunnen verzorgen.

Inwoners van Flevoland vinden dat de provincie en de gemeenten langzamerhand een andere strategie moet toepassen in het landschap en in de steden en dorpen, omdat de provincie volwassen wordt. Van groei naar beheer.

“De provincie is een bestaande organisatie, die vanaf het begin is gericht op groei en nieuwbouw. Nu van groei/nieuwbouw naar beheer, omdat de provincie ouder wordt.”

- Almere, 12 april 2018

“De kleuren van de Regenboogbuurt zou bewaard moeten blijven, maar verven is vergunningvrij. Er ontbreekt hier nu goede regelgeving. Het zou haast UNESCO moeten worden. Bewoners kunnen dit, met alle goede bedoelingen, niet zelf. De overheid moet hierbij ondersteunen. Bijzondere architectuur is belangrijk voor Flevoland. Beheer dit dan ook goed.”

- Almere, 12 april 2018

“Een initiatief als de Markerwadden is super maar heeft erg lang geduurd. In de toekomst zou sneller moeten worden gereageerd op problemen die de kop op steken. Dit zie je ook in de bossen van Flevoland. Hier is veel sterfte maar er wordt niks aan gedaan. Zorg voor goed beheer. Kijk vooruit, laat je niet verrassen.”

- Almere, 12 april 2018

“Er is gewoon geen beheer. Ook de kathedraal gaat ten onder. Er lijkt geen plan. Er wordt maar wat gedaan, lijkt het. Bijzondere zaken moeten beter worden beheerd. Er zijn zoveel mooie dingen, doe er wat mee. Verzin een strategie zodat je geleidelijk de toekomst in gaat.”

- Almere, 12 april 2018

#8 Koesteren van nieuwe iconen

Iconen in spé moeten de kans krijgen om zich te ontwikkelen tot daadwerkelijke (erfgoed)iconen. Bepaalde gebouwen of Land-art kunnen iconisch worden, als ze hiervoor de tijd krijgen. Nieuwe iconen omvatten gebouwen, structuren, archeologie en concepten die van betekenis zijn voor het Verhaal van Flevoland. De in de provincie aanwezige Land-art en architectuur is een weerspiegeling van vrijheid en een nieuw begin en geeft hier een extra, creatieve, dimensie aan. Door de bewoners wordt Land-art en architectuur gezien als uiting van de pioniersgeest en de ruimte die er in Flevoland is om te ondernemen en nieuwe initiatieven te ontplooien. Dat moet gekoesterd worden.

De eigenheid van Flevoland volgens Flevolandse

Bewoners van Flevoland vinden het belangrijk dat:

- Vooruit wordt gekeken, met respect voor het verleden.
- Voor Flevolandse begrippen 'oude' en bijzondere architectonische gebouwen en kunst worden gewaardeerd en beschermd.
- Er aandacht moet zijn voor materieel, maar ook voor immaterieel erfgoed in het Verhaal van Flevoland.
- Kunst en architectuur symbool staan voor het pionieren.
- De provincie zichzelf laat zien aan de hand van Land-art.

De rol van inwoners van Flevoland volgens Flevolandse

Flevolandse zien voor zichzelf de volgende rollen om iconen te koesteren:

- Inwoners kunnen aangeven welke iconen zij voor de toekomst van belang achten voor het Verhaal van Flevoland.
- Inwoners kunnen meedenken met locaties en de vorm van nieuwe iconen in Flevoland.

De rol van de provincie volgens Flevolandse

Flevolandse zien voor de provincie Flevoland de volgende rollen om de iconen voor en in de toekomst te versterken:

Alleen de overheid kan nieuwe iconen echt goed beschermen, vinden de Flevolandse. Beheer van iconen kunnen bewoners met alle goede bedoelingen niet zelf: de overheid moet hen ondersteunen.

Bewoners komen met initiatieven om gebouwen, wijken en buurten (zoals de Regenboogbuurt) te beschermen en behouden. Met name de gemeente, maar ook de provincie, moet hier open voor staan en waar mogelijk ondersteunen.

Flevolandse zien graag dat de provincie markante plekken aanwijst en mensen en kunstenaars uitnodigt om iets unieks te doen met die plek. Faciliteer bewoners om in hun eigen omgeving initiatieven voor Land-art te ontplooien.

Inwoners vinden dat de provincie meer kan doen in het uitdragen en promoten van Land-art en architectuur in het kader van 'het Verhaal van Flevoland'. In relatie tot branding, nieuwe iconen, erfgoed. Inwoners geven aan dat veel mede-Flevolandse geen weet hebben van mooie Flevolandse locaties en vinden dat daar iets aan moet gebeuren.

“Er was bij mij een kantelmoment. Ik vond het een bijzonder kil Playmobile-landschap. Maar toen ik in de kathedraal kwam, was dat het kantelmoment. Je ziet dat het in een bepaalde fase is. Je leert het waarderen. Bijzondere landschapsarchitectuur. Het is echt een kunstwerk. Maar als je er honderd keer gelopen heb, heb je er geen last van, het is een goede vorm en gebruikersvorm.”

– Almere, 12 april 2018

“De combinatie van oud en nieuw. Moderne landschapskunst. Er is geen enkele andere provincie die hier zo bewust mee bezig is.”

– Noordoostpolder, 6 maart 2018

“De Regenboogbuurt is een kunstwerk. Het spelen met kleur in de bebouwing en architectuur, de beplanting is uniek in de wereld.”

– Almere, 12 april 2018

“Iedereen moet eens met de ogen van buitenstaanders naar Flevoland kijken. Wat je zo vanzelfsprekend vindt, benoem je niet, terwijl dit juist bijzonder is. Onder naam Poldergeest trekken kunstenaars rond met kunst: ze hebben zich laten inspireren door Flevoland en vervolgens werken gemaakt. Ogen van buitenstaander!”

- Noordoostpolder, 6 maart 2018

“Kunst en architectuur staan symbool voor de vrijheid en het pionieren.”

– Almere, 12 april 2018

“Je hebt heel veel lucht, je ziet de zonsondergang. De dingen komen samen met cultuur en kunst. Flevoland kent veel kunst in het landschap.”

– Lelystad, 27 maart 2018

“De provincie is rijk aan historie en objecten, waarneembaar en niet waarneembaar. Land-art is nieuw en accentueert oud en nieuw.”

– Urk, 13 maart 2018

#9 Beleefbaar en zichtbaar erfgoed

Flevoland heeft een unieke ontstaansgeschiedenis. Het landschap van Flevoland is in etappes gevormd. Het oudste deel viel droog in 1942, het jongste deel van de polder pas in 1968. De polders zijn naar gelang wat in die tijd gebruikelijk was of leek te gaan worden, ingedeeld, verkaveld, van functies voorzien en bebouwd. Het landschap van de provincie wordt te weinig met deze ogen bekeken en beleefd. Door constante 'vernieuwing' door bijvoorbeeld nieuwbouw en schaalvergroting in de landbouw wat soms op gespannen voet staat met erfgoed. 'Onbekend maakt onbemind', is een veelgehoorde uitspraak bij bewoners. Wanneer het erfgoed (de onbekende parels, iconen, monumenten) zichtbaar worden gemaakt, zal de waardering en beleving volgen.

De eigenheid van Flevoland volgens Flevolandse

Bewoners van Flevoland vinden het belangrijk dat:

- Er aandacht is voor het bestaande (en niet alleen voor het nieuwe/toekomstige).
- De geschiedenis zichtbaar en herinnert blijft en dat deze ook beschermt wordt door de overheden.
- Het erfgoed dat het Verhaal van Flevoland weerspiegelt, wordt behouden.

De rol van inwoners van Flevoland volgens Flevolandse

Flevolandse zien voor zichzelf de volgende rollen om de zichtbaarheid en beleefbaarheid van erfgoed te versterken:

- Inwoners weten meer over wat Flevoland te bieden heeft en kunnen hier actiever naar op zoek gaan en kennis hierover delen met gemeenten en provincie.

De rol van de provincie volgens Flevolandse

Flevolandse zien voor de provincie Flevoland de volgende rollen om de eigenheid naar de toekomst mee te nemen en te versterken:

Bewoners vinden dat erfgoed in de gemeenten en provincie op waarde moet worden geschat om beschermd en behouden te kunnen worden. Denk aan landschapsstructuren, gebouwen zoals kerken en gemalen.

Flevolandse geven de suggestie dat het Verhaal van Flevoland aan de hand van erfgoed, landschap, iconen, kunst, architectuur, etc. op verschillende manieren, aansprekend voor verschillende doelgroepen, kan worden verteld.

“Een ding kan bepalend zijn voor identiteit: dus je moet goed nadenken over wat je weg doet”

– Almere, 12 april 2018

“De gemalen zijn het erfgoed van de toekomst. Ze zijn er nog allemaal en moeten ook blijven als iconen van Flevoland.”

– Dronten, 22 maart 2018

“De geschiedenis en het ontstaan van de polder moet herinnerd blijven.”

– Almere, 12 april 2018

“De hele polder is wederopbouwgebied en erfgoed van de toekomst. Ook het Waterloopbos.”

– Noordoostpolder, 29 maart 2018

“Schokland, het mooiste plekje van de wereld: het is stil en weids. Daar staat een lichtwachterstoren, was ooit het haventje van Emmeloord. Restanten van het kerkje. Echt erfgoed, ik ben blij dat het bewaard is gebleven!”

– Almere, 12 april 2018

“Behoud van erfgoed heeft kaders nodig, zeker als het minder bekende potentiële erfgoed eren zijn.”

– Dronten, 22 maart 2018

“Aquaducten voor scheepvaart en autoverkeer. Een enorm staaltje van technisch vernuft. Echt Flevolands erfgoed.”

– Almere, 12 april 2018

Participatie in Flevoland afstemmen op de wensen van Flevolandse

Participatie

Participatie is een belangrijke pijler onder de Omgevingswet. Nieuw in de Omgevingswet is dat van inwoners betrokkenheid en eigen initiatief wordt verwacht. Vroegtijdig samenwerken vergroot de kwaliteit van oplossingen en zorgt ervoor dat verschillende perspectieven, kennis en creativiteit direct op tafel komen. Participatie is maatwerk. Over het algemeen geldt: hoe concreter de opgave, hoe kansrijker participatie is. De opkomst tijdens de dieptesessies binnen dit gebiedsproces van de Provincie Flevoland onderstreepte deze uitspraak. De opgave stond te ver af van de dagelijkse praktijk van veel bewoners, waardoor men zich veelal niet geroepen voelde om te participeren. Ook dient een differentiatie in 'de burger' te worden aangebracht ten behoeve van participatie: niet iedereen wil op ieder moment in iedere vorm participeren. Het kennen van de belevingswerelden van burgers is essentieel om strategie voor de participatie en communicatie goed toe te passen.

Gewenste rolverdeling volgens Flevolandse

Inwoners van Flevoland spraken tijdens de diepte-sessies veelvuldig over de gewenste rolverdeling in Flevoland tussen overheid, ondernemer en inwoner. Regisseren, ondersteunen, voorwaarden scheppen of vooral ruimte geven aan de ondernemers en inwoners: op de vraag van de gewenste rol van de provincie gaven de Flevolandse geen eenduidig antwoord. Voor inwoners is het verschil tussen gemeentelijke taken en provinciale taken overigens niet altijd duidelijk. Vaak refereren zij naar 'de overheid' in het algemeen.

Participatie volgens Flevolandse

De inwoners zien graag dat zij vaker worden geconsulteerd bij besluiten. Samenwerking tussen overheid en samenleving vinden ze belangrijk. De vraag is of deze meningen representatief zijn voor de gehele Flevolandse bevolking. Meerdere malen kwam naar voren dat het lastig is om bepaalde doelgroepen te bereiken. Tijdens de diepte-sessies gaven inwoners aan dat Flevolandse jongeren bijvoorbeeld meer betrokken moeten worden in participatietrajecten van provincie Flevoland. Deelnemers aan de diepte-sessies waren voornamelijk van middelbare en hogere leeftijd, relatief vaak hoogopgeleid en hadden relatief vaak geen migratieachtergrond. Investeer in groepen Flevolandse die zich onmachtig voelen ten opzichte van grote maatschappelijke vraagstukken en transities en maak ook deze groepen betrokken bij Flevoland.

Over het Verhaal van Flevoland

Binnen Flevoland heeft iedere polder, iedere stad en ieder dorp, iedere straat en iedere inwoners zijn eigen verhaal. Al deze verhalen dragen bij aan de eigenheid en kunnen gebruikt worden als inspiratiebron voor toekomstige ontwikkelingen om de ambitie van Flevoland waar te maken:

In 2030 en verder is Flevoland de kroon op de eeuwenlange Hollandse inpolderingstraditie. Flevoland staat wereldwijd bekend als een 20e-eeuws wederopbouwlandschap met herinneringen uit een verder verleden. Het oorspronkelijke overheidsideaal is verrijkt met vele nieuwe idealen van inwoners en ondernemers.

Het Verhaal van Flevoland kent vele hoofdstukken, Het Verhaal van Flevoland gaat over het in oog houden van de karakteristieken van Flevoland. Flevoland kent een karakteristiek landschap vol verhalen. Het landschap van de tekentafel is het uitgangspunt voor nieuwe ontwikkelingen. De nieuwste provincie werkt niet enkel aan vernieuwing, maar beheert ook de bestaande ruimtelijke kwaliteiten. We maken bestaand erfgoed beleefbaar. Daarnaast koesteren we nieuwe iconen in spé, die misschien pas over enige tijd bijzonder blijken te zijn. Speciale aandacht gaat ook uit naar de stille kwaliteiten van Flevoland, zoals de schone lucht en de mooie vergezichten in de provincie.

Het Verhaal van Flevoland gaat ook over de mentale eigenheid van haar bevolking. Flevolandse zijn trots op hun provincie. We vergroten de trots en verbondenheid met het Verhaal van Flevoland en dragen deze uit. Nu Flevoland volwassen is, moet het imago meegroeien. Voor inwoners en mensen van 'het oude land' moet duidelijk zijn dat Flevoland geen doorreisgebied is, maar een bestemming. Om uit te stappen en te genieten. In Flevoland is ook genoeg ruimte voor het nieuwe pionieren. Ondernemersgeest en het zoeken naar nieuwe kansen en mogelijkheden is namelijk typisch Flevolands. Ten slotte bewaakt het Verhaal van Flevoland de lokale gemeenschappen en de diversiteit van de zes Flevolandse gemeenten, die de provincie kleur geven.

Het Verhaal van Flevoland is opgehaald bij de inwoners van Flevoland. Maar het is niet af. Dat kan ook niet: er blijven altijd nieuwe verhalen ontstaan in Flevoland. In de komende jaren voegen Flevolandse nieuwe hoofdstukken toe aan Het Verhaal van Flevoland. Er is in Flevoland namelijk ruimte voor nieuwe ontwikkelingen. Ontwikkelingen op basis van de huidige Flevolandse eigenheid.

Aanbeveling voor vervolg

Dit rapport wordt gebruikt als input voor de keuzenotitie voor het Verhaal van Flevoland. Op basis van de keuzenotitie besluit Provinciale Staten hoe de provincie en haar partners om moeten gaan met het Flevolandse landschap, het Flevolandse erfgoed en de Flevolandse identiteit.

Bijlage: sfeerverslagen dieptesessies

45

In Urk, Dronten en de Noordoostpolder zijn twee dieptesessies georganiseerd. In Almere en Lelystad is per gemeente een dieptesessie georganiseerd. Hierin zit verschil op verzoek van de gemeenten. De sfeerverslagen treft u in deze bijlage.

22 februari 2018, dieptesessie 1 in Dronten:

Flevolandse delers hun verhaal van Flevoland

Wat maakt Flevoland bijzonder? Wat zou u aan de volgende generatie willen laten zien? Donderdag 22 februari hebben inwoners uit de gemeente Dronten hierover gesproken met de Provincie Flevoland. Zij beten het spits af van een reeks bijeenkomsten in de Flevolandse gemeenten. Het doel van de bijeenkomsten is om een concreet beeld te vormen van wat Flevoland uniek maakt volgens haar inwoners. Wat is het verhaal van Flevoland?

De verhalen en ervaringen van de Flevolandse delers zijn belangrijk omdat dit de provincie helpt bij het vormen van het toekomstige beleid. Gedurende de avond stond het bijzondere van het Flevolandse landschap en het unieke van de Flevolandse cultuur en mentaliteit centraal. Bij het invullen van een levensgroot 'vloer-kleed-kaart' lichtte iedereen toe welke plekken volgens hen typisch Flevolands zijn. Met het 'eigenheidsspel' brachten de deelnemers het 'gevoel dat Flevoland geeft' onder woorden.

Ruimte in Flevoland

Alle deelnemers benoemden andere unieke gevoelens en plekken van Flevoland; uit hun jeugd, uit verhalen, vanuit hun werk. Citaten als: "Flevoland geeft mij het gevoel van rust door de weidsheid en de mooie vergezichten", "De ruimte is zo fantastisch, in de winter geniet ik echt van de vette glimmende klei in de zon." illustreren de veelzijdigheid.

De ruimte wordt niet alleen letterlijk, maar ook figuurlijk ervaren: "Er is een goede innovatieve ondernemersgeest in de provincie, die misschien wel afstamt van het vroegere pionieren." Een ander vond het grote Lowlandsfestival iconisch voor Flevoland: "Ik heb altijd het idee dat heel Flevoland elkaar daar ontmoet."

De provincie is veelzijdig en dat is niet verwonderlijk: "Flevoland is als een ijscowinkel, voor iedereen zit er wel wat lekkers tussen. Grote steden, dorpen en platteland, voor iedereen wat wils!", aldus een deelnemer.

De ruimte is zo fantastisch, in de winter geniet ik echt van de vette glimmende klein in de zon.

6 maart 2018, dieptesessie 1 in de Noordoostpolder:

Verhalen over de poldergeest in Flevoland

Wat maakt Flevoland bijzonder? Wat zou u aan de volgende generatie willen laten zien? De inwoners uit de gemeente Noordoostpolder spraken hier dinsdag 6 maart over met de Provincie Flevoland in het sfeervolle ‘Op d’n Akker’. Dit was de tweede bijeenkomst in een reeks bijeenkomsten in Flevolandse gemeenten. Het doel is om een concreet beeld te vormen van wat Flevoland uniek maakt volgens haar inwoners. Die uniekheid van de provincie bleek niet binnen één sessie te vangen.

Iconisch Flevoland

De verhalen en ervaringen in de Noordoostpolder verschillen van de rest van Flevoland, vertelden de deelnemers. De zware tijd in de beginjaren van de Noordoostpolder gaf het gebied een andere mentaliteit dan de andere polders. De zelfredzaamheid is groot. “Geen overheid kan ons tempo bijhouden”, gaf een bewoner met enige trots en gemoed mee.

De ontstaansgeschiedenis van het unieke landschap is bijzonder. Agrarische akkers, het Waterloopbos, alle dorpen die ieder een eigen karakter hebben zijn slechts enkele iconische plekken die voorbijkwamen. Niet alleen de land-art in de provincie is kunst, maar juist ook de polders als geheel. “Ik zie Flevoland als een Mondriaan-landschap.”, aldus een bewoner.

Mentaliteit

Hoe zou je de mentaliteit ofwel het gevoel dat Flevoland geeft beschrijven? Ook op deze vraag gaven de inwoners prachtige antwoorden die duidelijk maken dat het unieke van Flevoland en de Noordoostpolder meer is dan enkel het landschap. De gastvrijheid, het ‘suiker bij de burens halen, via de achterdeur’ en mensen van buitenaf verwelkomen is belangrijk in de Noordoostpolder. Maar ook de rest van Flevoland staat open voor mensen van buitenaf. Dat is de poldergeest van Flevoland. “De polder is als een familiebedrijf die we samen hebben opgebouwd”, aldus een deelnemer. In het nieuwe land, zijn ook alle inwoners relatief nieuw.

De blik is ook op de toekomst gericht: het vernieuwende en innovatieve van de provincie zorgt dat Flevoland ook tegenwoordig nog volop in ontwikkeling is. Blijven zoeken naar mogelijkheden is typisch Flevoland.

Vervolgbijsessie

De bijeenkomst ging over het unieke van het Flevolandse heden en verleden. Hoe de provincie die uniekheid in de toekomst kan meenemen in besluiten en beleid, is onderwerp van de tweede bijeenkomst. Op 29 maart praten we verder met geïnteresseerde bewoners van de gemeente Noordoostpolder over de toekomst van hun provincie.

Agrarische bezigheid, waar je ook loopt of rijdt, je ziet het altijd.

13 maart 2018, dieptesessie 1 in Urk:

Geen zee te hoog voor Flevoland

Wat maakt Flevoland bijzonder? Wat zou u aan de volgende generatie willen laten zien? 13 maart spraken Urkenaren met de Provincie Flevoland over de uniekheid van de provincie. Dit was de derde bijeenkomst in een reeks bijeenkomsten in Flevolandse gemeenten. Het doel is om een concreet beeld te vormen van wat Flevoland uniek maakt volgens haar inwoners. Dit leidde tot mooie verhalen over het unieke van het Flevolandse land én water.

Het unieke van Flevoland

De deelnemers waarderen het Flevolandse landschap. Sommige deelnemers spreken poëtisch over de herkenbare rechte lijnen in de polder (hoewel die op de fiets soms ook wat saai kunnen zijn). Ook het landschap rondom Urk heeft veel verhalen. Zo kent iedereen van Urk de Ommelebommelestien: de steen in het water waar ‘de baby’s van Urk vandaan komen’. Anderen noemden meer praktische zaken die Flevoland uniek maken. Zo roemde een deelnemster de dijken van Flevoland, waardoor 99% van de provincie kan bestaan: “een ode aan de dijk!”.

Flevoland in beweging

Urk neemt een speciale positie in binnen de provincie. Is Urk typisch Flevolands? “Ik ben al drie keer verhuisd, zonder te verplaatsen”, vertelde een deelnemer cryptisch. Door nieuwe indelingen hoorde Urk achtereenvolgens bij de provincie Noord-Holland, Overijssel en nu bij Flevoland. “Bij Flevoland zitten we nu goed: we leven nu in een provincie die op het grondgebied van onze voorouders ligt. Vroeger hoorde alles bij Urk”, vertelde hij.

Zulke veranderingen passen bij Flevoland. “Flevoland is altijd al in beweging geweest”, benadrukte een andere inwoner. “Een grafheuvel in Gelderland kan zomaar 3000 jaar blijven liggen, maar Flevoland is steeds anders. Van het stroomgebied van de Vecht en de Swifterbanders naar de Zuiderzee naar de inpoldering”. Is Flevoland nu eindelijk af? “Nee, Flevoland verandert gewoon door.” En daar zien Flevolandse altijd nieuwe kansen, aldus de inwoners van Urk: “Geen zee is te hoog voor ons.”

Vervolgbijeenkomst

De bijeenkomst ging over het unieke van het Flevolandse heden en verleden. Hoe de provincie die uniekheid in de toekomst kan meenemen in besluiten en beleid, is onderwerp van de tweede bijeenkomst. Op 3 april praten we verder met geïnteresseerde bewoners van de gemeente Urk over de toekomst van hun provincie.

“

Water is het blauwe goud voor ons.

”

22 maart 2018, dieptesessie 2 in Dronten:

Inwoners Dronten spreken over toekomst Verhaal van Flevoland

Hoe nemen we het bijzondere van Flevoland mee naar de toekomst? Na een succesvolle eerste bijeenkomst over het unieke van Flevoland, spraken inwoners van Dronten op 23 maart opnieuw met de provincie Flevoland, nu over de toekomst van de provincie. Het doel is om duidelijk te krijgen hoe Flevoland óók in de toekomst uniek kan blijven volgens haar inwoners. Hoe ziet het Verhaal van Flevoland er over tien of twintig jaar uit?

Creëren van nieuw land

Gedurende de bijeenkomst stond de toekomst van het Flevolandse landschap en erfgoed centraal. In cultureel centrum De Meerpaal in Dronten spraken enkele inwoners enthousiast over hun idealen voor de toekomst. De avond over de toekomst begon in het heden, met de vraag “Waar werkt Flevoland nu al aan de toekomst?”. De Marker Wadden was een veelgenoemd antwoord en bleek een typisch Flevolandse ontwikkeling, door het creëren van nieuw land. Het maken van dit nieuwe stukje Flevoland leidde tot hernieuwd ‘inpolderingsenthousiasme’ in de groep. Iemand opperde zelfs om het gehele Markermeer alsnog droog te leggen: “dan hebben we meer plek voor landbouw en recreatie”.

Flevolandse idealen

Voor de toekomst van Flevoland hebben deelnemers niet altijd dezelfde idealen voor ogen. Dat leidde tot dynamische discussies. Een mogelijke gondelverbinding tussen Biddinghuizen en Nunspeet werd door de één geprezen als prachtige verbinding voor toeristen tussen het oude en het nieuwe land. En als een mooie kans voor ondernemers in de regio. Een ander hechtte meer waarde aan de rust die het Flevolandse landschap nu biedt. En een gondel voor toeristen past daar niet bij, aldus de deelneemster. Het voorbeeld illustreerde treffend het spanningsveld tussen ontwikkelen en behouden: “Verdere ontwikkelingen van Flevoland zijn nodig, maar dan wel binnen het karakter van Flevoland.”

Moet de provincie dan juist meer regels opstellen om Flevoland verder te brengen, of juist minder regels en meer inspireren? Een lastige keuze, bleek toen de helft voor meer regels stemde en de andere helft voor meer inspiratie. “Als je een goed inspirerend verhaal over erfgoed vertelt, heb je minder regels nodig om het te beschermen. Je kan regels geven over wat niet mag, of inspireren over wat wél mag”, pleitte iemand. “Aan de andere kant hebben regels en orde Nederland gemaakt zoals het is”, vond een andere deelnemer.

“

We moeten bouwen waar er ruimte voor is.

”

27 maart 2018, dieptesessie Lelystad:

Flevolandse verhalen borrelen op bij Lelystedelingen

Wat maakt Flevoland bijzonder? Wat zou je aan de volgende generatie willen laten zien? Lelystedelingen kwamen op 27 maart bijeen om met elkaar en de provincie in gesprek te gaan over het unieke van Flevoland. Deelnemers deelden op de drukbezochte bijeenkomst mooie en inspirerende inzichten over de hedendaagse én toekomstige uniciteit van Flevoland.

Daarom doorliepen deelnemers verdeeld over vier groepen een carrousel. Sommige deelnemers kwamen samen met hun partner naar de avond. Of ze in dezelfde groep wilden? Sommigen wel, maar veel ook niet: “Dan kunnen we vanavond nog verder discussiëren over Flevoland!” Deze enthousiaste inborst was alom aanwezig op de avond: in de activiteiten deelden de inwoners van de Flevolandse hoofdstad veel nuttige inzichten. Deze verhalen en ervaringen zijn belangrijk omdat dit de provincie helpt bij het vormen van het toekomstige beleid. Hieronder volgt een inzicht in deze enerverende avond.

Het unieke Flevolandse landschap

We beginnen de avond bij een levensgrote kaart van Flevoland. Wat maakt Flevoland zo Flevolands? Als antwoord op deze vraag laten deelnemers op de kaart zien welke plekken voor hen typisch Flevolands zijn. De antwoorden beslaan het gehele spectrum van Flevoland. Van oude gebieden als Schokland tot de nieuwste aanwinst Marker Wadden. Natuurgebieden als de Oostvaarderplassen wisselen af met economisch kansrijke gebieden als het vliegveld van Lelystad. Van specifieke plekjes als “dat ene bankje bij Natuurpark Lelystad” tot de hele Flevolandse polders: “We wonen 5 meter onder zeeniveau: dat is uniek!”. Kortom, zoveel mensen, zoveel verhalen. Duidelijk is dat dat wat Flevoland uniek maakt volgens Flevolandse niet in slechts één alinea beschreven kan worden.

Flevoland: voor en door mensen

Het carrousel draait door. We belanden bij het zogenaamde ‘eigenheidsspel’. De deelnemers zijn in de Foyer van het provinciehuis, een zaal met gedimd licht. Zachte verlichting en een goede sfeer in de zaal is belangrijk, want de deelnemers spreken hier over het unieke ‘gevoel’ dat Flevoland hen geeft. Deelnemers roemen de gastvrije provincie en haar inwoners. “Het is een provincie voor mensen en door mensen. Iedereen kan zijn plek vinden en maken.” Lelystedelingen stonden in het verleden ook opvallend tolerant over de komst van een asielzoekerscentrum, vertelt een mevrouw. Hoe dat komt? “Hier ben je allemaal niet van hier”. En daardoor is het een fijne, open samenleving. De deelnemers vertelden ook over het Flevolandse landschap. De ruimte en weidsheid rondom de bebouwing geeft een gevoel van vrijheid. “Binnen no-time ben je de stad uit en sta je fiets je door de rustige weilanden”. Het is duidelijk, deze deelnemers waarderen hun provincie. Flevoland is ondertussen volwass geworden. En daar mogen de Flevolandse best wel wat meer trots op zijn.

Stevige discussies

Tijd voor de volgende ronde. Een blik in de Rietkerkzaal van het provinciehuis maakt duidelijk dat er stevig gediscussieerd wordt. In deze zaal nemen deelnemers stelling over de toekomst van Flevoland. De avond draait namelijk niet alleen om te beschrijven wat Flevoland nú uniek maakt. De provincie wil graag ook van haar inwoners weten hoe Flevoland zich zo kan ontwikkelen dat ook de toekomstige generaties kunnen ervaren van typisch Flevolands is. Volgen we bij nieuwe ontwikkelingen de oude ontwerpprincipes van Flevoland? “De basis van het Flevolandse landschap zijn de rechte lijnen. Dat is kenmerkend en moet je zo behouden.

Flevoland moet herkenbaar blijven”, zegt een deelnemer. Of is in de toekomst meer ruimte voor spontaniteit? “Verandering is inherent aan Flevoland. En spontaniteit ook, kijk maar naar de Oostvaardersplassen!”, aldus een ander. “Flevoland is vernieuwend en een beetje creativiteit en spontaniteit past daar goed bij. Ook in het landschap”. Ook de rol van de provincie wordt tegen het licht gehouden: “De provincie moet initiatieven vanuit inwoners en ondernemers meer stimuleren”, aldus een deelnemer.

“Flevoland mag wel meer een geheel worden, als een pizza, in plaats van allemaal verschillende stukjes, als verschillende pizzapuntjes. Eén pizza, maar wel met meerdere smaakjes.”

Toekomst van Verhaal van Flevoland

Bij het laatste onderdeel van de avond komt de visionaire aard van de deelnemers bovendrijven. Gezamenlijk beelden zij met foto's de toekomst van het Verhaal van Flevoland uit. In vergelijking met de andere spelen blijken inwoners hier verrassend eensgezinde visies op de toekomst te hebben. Veel bewoners hopen dat innovatie en vernieuwing meer aandacht krijgt. Dat er ruimte in het landschap komt voor schone lucht, duurzaamheid en natuur. En – we praten natuurlijk met Lelystedelingen – dat Lelystad het visitekaartje van Flevoland blijft.

Borrel

Na twee uur praten is het programma afgelopen. Maar niet dat de aanwezigen naar huis gaan: ze blijven borrelen en napraten over de avond en hetgeen dat Flevoland bij hen losmaakt. Ook dat hoort bij Flevoland: “Een open en sociale samenleving waarin je snel onder de mensen bent. Mensen hebben een groot sociaal netwerk hier.” Een geslaagde avond: zelfs de borrel geeft inzicht in het unieke van het Verhaal van Flevoland.

“

De Houtribdijk van Enkhuizen naar Lelystad ervaar ik als de mooiste oprijlaan naar mijn huis!

”

29 maart 2018, dieptesessie 2 Noordoostpolder:

Het toekomstige verhaal van Flevoland

Donderdagavond 29 maart hebben bewoners van de Noordoostpolder hun verhalen gedeeld die een bijdrage leveren aan het toekomstige verhaal van de hele provincie. Wat wil men nalaten aan de volgende generatie en is het erfgoed van de toekomst? Hoe ziet het Flevolandse landschap er in de toekomst uit?

Toekomstig erfgoed volgens de bewoners

Nagele als dorp is een belangrijk erfgoed voor de toekomst, aldus de aanwezigen. 'Het is een vergeten dorp, die we echt weer op de kaart moeten zetten. Net als Schokland is Nagele een icoon van de provincie, van de wederopbouw na de oorlog.' Daaraan werd toegevoegd dat dit eigenlijk geldt voor de hele Noordoostpolder. Een icoon van planning en bouwstijlen. 'Daarin heeft ieder dorp een eigen karakter. Deze unieke historie zouden we veel meer moeten uitventen'. Het Waterloopbos is in 2016 al benoemd tot Rijksmonument, en daarmee formeel ook een van de Flevolandse iconen van de toekomst geworden.

Op de kaart

Aan de hand van een grote kaart van de provincie, zetten de deelnemers hun vlag op de plek waar nu al aan de toekomst van Flevoland wordt gewerkt, en waar het erfgoed van de toekomst te vinden zal zijn. Een van de punten was dat het landschap van de Noordoostpolder met de bedrijfskavels misschien statisch oogt, maar dat er binnen deze kavels veel kansen liggen. 'De kavels zijn allen op een vergelijkbare manier ingericht en worden omringd met bomen. Daarbinnen, en dus ook binnen de ontwerputgangspunten van het begin, is veel ruimte'. Wat de bewoners betreft moet het behoud van de structuur van de Noordoostpolder niet vastgelegd worden in regels, maar zouden ontwikkelingen moeten worden getoetst aan de hand van omschreven kernwaarden en kwaliteiten. 'Dat maakt maatwerk per initiatief mogelijk, met respect voor de omgeving'. De structuur van de polder is een sterk ontwerp, een kracht. 'Dit moeten we zeker behouden, met flexibiliteit in de inrichting en gebruik van de erven'.

Voor of tegen?

Aan de hand van stellingen is discussie gevoerd over de richting waarin de provincie zou moeten bewegen. Moet de identiteit, het karakter van Flevoland hetzelfde blijven of veranderen? De bewoners: 'We moeten onze identiteit behouden, maar daarin is stilstand achteruitgang'. De gemeenschapszin en de ontstaansgeschiedenis zijn belangrijk, 'maar voor de toekomst moeten we blijven ontwikkelen en innoveren'. 'De ontwikkeling is dus niet het doortrekken van een lijn uit het verleden, maar ontwikkelen vanuit het nu.'

Is de overheid of zijn de bewoners en ondernemers aan zet, was een andere stelling. Eensgezind is iedereen voor een samenwerking, waarin de overheid een partner is van de bewoners en ondernemers, maar wel met ieder een eigen rol. Initiatieven kunnen van bewoners komen, de overheid kan dan faciliteren. 'Een voordeel is dat de Noordoostpolder van vroeger af al een hoge organisatiegraad kent. Het 10-dorpen overleg komt hieruit voort. Er was niets, en je moet het samen maken. De overheid lag toen zelfs wel eens dwars met dogmatisch redeneren vanuit de toen nog actuele zuilen, terwijl de bewoners meer samen wilden doen'.

De verdere toekomst: de kracht van samen

Sfeerbeelden en foto's zijn afrondend gebruikt om een blik in de toekomst te werpen. Zo staat een gekozen VR-bril voor hetgeen er nog niet is, maar wat kan komen: 'de mogelijkheden zijn onbegrensd', aldus een

bewoner. Futuristische bouw laat zien dat er vooral buiten gebaande paden gedacht moet worden en dat de toekomst er een is met duurzaamheid (energie) en natuur. De kracht van samen wordt misschien wel als belangrijkste aangestipt. ‘We hebben het tot nu toe samen gedaan, en zetten dit in de toekomst voort.’ Het polderlandschap is daarbij een spel van lange lijnen, ruimte, diepte en weidsheid: ‘ik hoop dat we hiervan over 50 jaar nog steeds kunnen genieten’.

Trots als een Pauw

Afsluitend werd een foto van de pauw uitgelicht: ‘Ik ben en blijf trots als een pauw, op onze Noordoostpolder en provincie. Wanneer mensen trots zijn, is men ook intrinsiek gemotiveerd om goede vorm te geven aan de toekomst. Dit geldt voor bewoners, maar ook voor ambtenaren’.

“

**We moeten onze identiteit behouden, maar daarin is stilstand achteruitgang.
Voor de toekomst moeten we blijven ontwikkelen en innoveren. De
ontwikkeling is niet het doortrekken van een lijn uit het verleden, maar
ontwikkelen vanuit het nu.**

”

3 april 2018, dieptesessie 2 in Urk:

Het toekomstige polderverhaal volgens de Urkers

Wat willen we nalaten aan de volgende generatie Flevolandse en hoe ziet het Verhaal van Flevoland er over tien of twintig jaar uit? Deze vragen stonden centraal in de bijeenkomst van de provincie Flevoland met inwoners van Urk. De Urkers spraken op 3 april wederom met de provincie, nu over de toekomst van de provincie. Het doel is om duidelijk te krijgen hoe Flevoland óók in de toekomst uniek kan blijven volgens haar inwoners.

Toekomst begint in het heden

Werken aan de toekomst begint nu. In lijn met deze gedachten benoemden de deelnemers de plek waar Flevoland volgens hen nú al aan de toekomst werkt. Zij plantten een vlag, om elkaar te laten zien welke plek zij in gedachten hebben. De toekomst van Flevoland is volgens een deelnemer al te zien vlakbij Emmeloord. Op deze plek ligt een akker helemaal vol met zonnepanelen. “Een creatieve oplossing om braakliggend terrein tijdelijk te gebruiken voor verduurzaming van Flevoland”, aldus de deelnemer. Een ander sprak over de werkzaamheden aan de A6 bij Almere. “We hebben die wegen wel nodig om de toekomstige vervoersstromen aan te kunnen.” Bereikbaarheid is van belang voor de Noordoostpolder, onderstreepten de deelnemers. Ze hopen dan ook dat Emmeloord in de toekomst aansluiting krijgt bij de verbinding tussen Almere en Kampen.

Erfgoed van de toekomst

Niet alles hoeft te veranderen in de toekomst: sommige zaken moeten behouden blijven. Deelnemers spraken met elkaar over het ‘erfgoed van de toekomst’: wat moeten we koesteren? Hoewel de jongste provincie van het land, is de Flevolandse lijst van materieel en immaterieel erfgoed lang volgens de deelnemers. Een greep uit de antwoorden. Van de barakken van Lelystad, waar het allemaal begon, tot en met festivals als Lowlands. De gemalen, betonschuren en de gehele polder: ze behoren allen tot het erfgoed van Flevoland.

En dan nog het erfgoed van Urk, voor de deelnemers het belangrijkste erfgoed van Flevoland. Welke positie neemt Urk in binnen het Verhaal van Flevoland? Meer erkenning voor het erfgoed van Urk vonden aanwezigen belangrijk. “De eigenheid van de Urker moet zo kunnen blijven binnen de provincie.” Dat neemt niet weg dat er geen ruimte is voor verandering, aldus een andere deelnemer: “Je moet veranderen, want stilstand is vooruitgang”. Zonder de Urker identiteit te verliezen, vulde een derde persoon aan: “We moeten vooruit, maar tegelijkertijd ons eigen verhaal behouden.”

“

We moeten vooruit, maar tegelijkertijd ons eigen verhaal behouden.

”

12 april 2018, dieptesessie Almere:

Verhalen over Flevoland (en Almere)

DWat maakt Flevoland bijzonder? Wat zou je aan de volgende generatie willen laten zien? Op 12 april deden inwoners van Almere hun verhalen met de provincie Flevoland. Dit was de laatste bijeenkomst in een reeks bijeenkomsten in Flevolandse gemeenten. De bijeenkomst gaf mooie en inspirerende inzichten over de hedendaagse én toekomstige uniciteit van Flevoland.

Na een welkomstwoord gingen de deelnemers in groepjes met vier verschillende opdrachten aan de slag in de Burgerzaal van het Stadhuis. In de verschillende werkvormen keken de deelnemers steeds met andere ogen naar de uniciteit van Flevoland. Wat zijn de iconische landschappen in de provincie? Welk gevoel geeft Flevoland? Maar ook: welke rol moet de provincie nemen in het Verhaal van Flevoland?

Vernieuwingsdrang

Deelnemers vertelden allereerst over het typische van Flevoland. De vernieuwingsdrang in het Flevolandse landschap hoort bij het Verhaal van Flevoland, zo bleek. Flevoland kent veel energie. Dat ervaren Flevolandse regelmatig, vertelde een meneer: "Als je na vakantie terugkomt in Almere, is er altijd wel weer nieuwe straat bijgebouwd in Almere". Die constante vernieuwing en het continu zoeken naar mogelijkheden koesteren de deelnemers, maar tegelijkertijd zijn ze er ook kritisch over. Naast vernieuwing moet ook de huidige omgeving worden geherwaardeerd, vertelde een deelnemster: "Aan de buitenzijden van Almere vindt steeds vernieuwing plaats, maar de kern staat stil. Ook daar moet aandacht aan geschonken worden."

Flevoland of Almere?

Veel deelnemers benadrukten dat Almere niet per definitie Flevolands is: "Flevoland? Almere is veel meer op de Randstad gericht. Wij zijn de Noordelijke Randstad." Een ander vulde aan: "We horen niets van de rest van Flevoland. Als Urk in het nieuws komt, voelt dat héél ver weg." Niet alle deelnemers krijgen veel mee van de rest van Flevoland. Tijdens de avond kwamen dan ook vooral veel verhalen over Almere voorbij. Voelen de deelnemers zich meer Almeerder dan Flevolander? Nou, dat ligt aan het moment, aldus een deelnemer: "Als ik op vakantie ga, zeg ik altijd dat ik uit Flevoland kom." Ook de overgang van het oude en nieuwe land tijdens het autorijden draagt bij aan een gezamenlijk gevoel van Flevoland volgens de aanwezigen: "We zeggen altijd dat we 'de polder' weer in rijden."

"Ik heb veel verhalen opgedaan in de rest van Flevoland. Daardoor voel ik mij Flevolander"

'Ik heb veel verhalen opgedaan in de rest van Flevoland. Daardoor voel ik mij Flevolander.

Verenigingsleven

Het typische van Flevoland zit niet enkel in het landschap, maar ook in de cultuur. Almere en Flevoland hebben een sterk verenigingsleven. Dat clubgevoel is ontstaan direct na de inpoldering. Inwoners moesten vroeger alles zelf oprichten, er was namelijk nog niets. "Almere was toen nog een dorp en iedereen was nieuwkomer. Alles was heel collectief. Dat is nu niet meer het geval", vertelde een mevrouw. De saamenhorigheid in Almere, Flevoland en heel Nederland wordt minder volgens de overige deelnemers.

Blik naar de toekomst

Hoe zien de Almeerders het Verhaal van Flevoland in de toekomst? Kort samengevat: natuurlijk, groen en duurzaam. Een deelneemster uitte haar zorgen over de toekomst van de Flevolandse natuur: “De natuur in Flevoland staat onder druk, terwijl het erg belangrijk is voor het karakter van Flevoland.” Een ander zocht meer de nuance op in de discussie over natuurlijke landschappen: “Juist de combinatie van het stedelijke en natuurlijke is aantrekkelijk. De verschillende landschappen zorgen voor een contrastrijke provincie.” Ook duurzaamheid is een veelgenoemd thema als het gaat over de toekomst. Er is tegenwoordig in Flevoland veel aandacht voor duurzaamheid en dat moet zo blijven. Maar, zo gaven de deelnemers aan, het moet wel ten behoeve van de Flevolandse zijn: “Het leven moet comfortabeler en verantwoord worden voor de inwoners”.

“

Flevoland is een enorm staaltje technisch vernuft. Dat moeten we niet vergeten.

”

